ਅਵਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਬਨਾਮ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਟੀ.ਏ.) & ਹੋਰ

(ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 7000 ਦਾ 2021)

ਨਵੰਬਰ 23, 2021

[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅਪੰਗਤਾ ਐਕਟ, 2016:

ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਆਰ), 17(ਆਈ), 32, ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਐਂਟਰੀ 2(ਏ) – ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ (ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ) – ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ – ਦਾਅਵਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਕਿ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫਿਕ ਨਾਲ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਨੀਟ (ਯੂਜੀ) ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ – ਉਸਦੀ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ – ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਆਸਵਾਸਨ ਕਿ ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੇਪਰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ-ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨਿਆਇਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ – ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤੀ ਦੇ ਨੀਟ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਂਦਿਆਂ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਢਿੱਲਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਅਨਿਆਇ ਭੁਗਤਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੀ – ਇਲਾਜ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਾਮੁਰਾਦ ਅਨਿਆਇ ਹੋਵੇਗਾ – ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੀਟ (ਯੂਜੀ) ਲਈ ਇਕ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਾਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਫਰਾਤਫਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ, ਫਿਰ ਵੀ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ - ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭ੍ਰਮ ਕਾਰਨ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

2016 ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ - ਫੈਸਲਾ: ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਯਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹਨ।

ਧਾਰਾਵਾਂ 2(r), (s) - ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ - ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ - ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਧਾਰਾਵਾਂ 2(m) - ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ - ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਫੈਸਲਾ: ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ-ਰਹਿਤ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਹੈ - ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਧੀ ਮਾਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - 2016 ਐਕਟ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਰਾਹੀਂ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ - ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ.) ਲਈ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਂਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਇਸਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨਿਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਰਿਣਾਮਕ ਉਪਾਯ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ. ਦਾ ਉਚਿਤ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ 2016 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜੋ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ PwD ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ PwBD ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਚ ਸੀਮਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਧਿਨਿਯਮ ਜਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਚ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲਝਣ ਸੀ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, a ਨਿਯਮਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਾਜਬ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ PwDs ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ। [ਪੈਰਾ 57][935-C-H; 936-ਏ-ਬੀ]

2. ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 2(ਏ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਕਾਰਨ ਲਿਖਣੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣੀ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਿ, ਖਰਾਬ ਸਪੈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਪੇਸਿੰਗ, ਟਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਹੈ, ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਆਰ) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। [ਪੈਰਾ 20]

3.1 ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ, ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਨਈਈਟੀ

ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨਾਲ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਨੇ 2021 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਾਸਦੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾਤਮਕ ਵਾਧੂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਂਛਿਤ ਹੱਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੇਂਦਰ) ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਲਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ। ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ" ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 30, 31]

3.2 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਦੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਪੈਰਾ 5.4(b) ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਪੈਰਾ 5.3 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਲੋੜ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਰਾ 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4 ਅਤੇ 5.3.5 ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3.1, 5.3.3 ਅਤੇ 5.4(b) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਵਰਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਧੂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲਝਣ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਪਾਹਜਤਾ [ਪਾਰਾ 32, 33][921-ਸੀ-ਐਚ]

3.3 ਸ਼ਬਦ 'ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ' ਸੈਕਸ਼ਨ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਅਧਿਆਇ 6 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸ਼ਬਦ 'ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ' ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(s) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। PwD ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ 2 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ PwD ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ, ਗਰਿਮਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਣ ਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ PwD ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ

ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਿਲੇ। PwD ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਆਇ 6 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੋਟੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸੰਸਥਾ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੇ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇੱਕ PwBD. ਪਰ ਬਰਾਬਰ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ PwD 'ਤੇ ਇੰਟਾਈਟਲਮੈਂਟ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕੈਨਵਸ ਵਿੱਚ a ਨਾਲੋਂ ਚੌੜਾ ਹੈ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਪੇਤਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ। ਇਹ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨ.ਟੀ.ਏ ਸਿਰਫ਼ PwBD ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ PwBD ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ PwD ਲਈ RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਜੋ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ. [ਪਾਰਾ 35, 36, 37][922-E, F-G; 923-ਏ-ਬੀ, ਡੀ-ਜੀ; 924-ਏ, ਐੱਚ; 925-ਏ-ਬੀ]

4.1 ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ। ਸੰਮਲਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਵਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ. ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ PwD ਲਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ RPwD ਐਕਟ 2016 ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(m) ਸੰਮਲਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਿੱਖਿਆ [ਪੈਰਾ 38][925-C-D]

4.2 RPwD ਐਕਟ 2016 ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। "ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ" ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ਵਾਈ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ RPwD ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ PwD ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਗਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41]

4.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਦਫਤਰੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ, PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42]

4.4 RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ (ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਅਧਿਆਇ VI) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾਤੀ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖੀ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ VIII-A ਦੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ। NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਕਾਰਨ ਵੀ ਭ੍ਰਮ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ-ਨਜ਼ਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ NEET ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਆਵੰਟਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾਤੀ ਘੰਟੇ ਦਾ ਲਾਭ ਗੁਆ

ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.4(ਬੀ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਲਡ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦਾ ਪੈਰਾ 5.4(ਬੀ) ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕੀਤਾ।

[ਪੈਰਾ 43, 44]

5.1 ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਪੰਕਤੀ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3 ਅਤੇ 5.4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ; ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰਾਂ; ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ; ਨਿਰੀਖਕਾਂ; ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਮਨਵਯਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ, ਜਿਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਦੁੱਖ, ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ (ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪਰਿਆਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੇ ਅੰਸ ਦੁਆਰਾ।

[ਪੈਰਾ 45]

5.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਦੁੱਖੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀਆਂ ਦੇ ਪੂਛਲੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੀਟ ਵਰਗੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹਤਾ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਫਸੋਸਜਨਕ, ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੀਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਅਨਿਆਇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁਝ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ, ਉਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਨੀਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ, ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕਰੀਅਰ ਦਾ ਕੋਰਸ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੱਧ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿਹਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਆਸਾਵਾਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 46]

5.3 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਲਾਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਯਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਭਿਸ਼ਾਪ ਹਨ।[ਪੈਰਾ 47]

5.4 ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਮੁੜ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਵੀ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾਖਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਫਰਾਤਫਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਐਨਈਈਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾਸ 48, 50]

5.5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਰਸਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਵਿਵੇਕਤਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਨੋ ਨੈਗੇਟਿਵ ਮਾਰਕਸ' ਸਕੀਮ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਲਪਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਨਿਆਇ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ। ਜੋ ਅਨਿਆਇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੂਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 51]

5.6 ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 2684 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1721 ਦਾ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 390 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 249 ਦਾ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 15.4 ਲੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਐਨਈਈਟੀ (ਯੂਜੀ) 2021 ਵਿੱਚ 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਲਈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 1 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਰੈਂਕ 9 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੈਂਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 16 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਏ ਅਤੇ 15 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਇਕ ਇਕੱਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਉਲਟਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣਤਾ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੈ। '15 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ' ਦੀ ਅਬਸਟ੍ਰੈਕਟ ਗਿਣਤੀ ਪਿੱਛੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਅਣਜਾਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 53, 54]

5.7 ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ, ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਨਵੀ ਸੀ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢਿੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਢਿੱਲਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਅਨਿਆਇ ਭੁਗਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਾਯ ਨਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਨਾਮੁਰਾਦ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਸਾਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਰਡਬਲਿਊਪੀਡੀ ਐਕਟ 2016 ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨਿਆਇਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।

1934-ਜੀ-ਐਚ; 935-ਏ, ਬੀ-ਸੀ]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ ਭੋਪਾਲੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) 17027 ਦੀ 2021; ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 – ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਧੀ ਹਿੰਮਤ ਕਟਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2019) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 20 : [2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 821 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 ਪੈਰਾ 37, 41, 57 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 821 ਪੈਰਾ 42 ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ____ ਦੀ 2021।

ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 29.10.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਰੁਸ਼ਾਭ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ, ਵਿਕਾਸ ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

ਏ ਪਰਿਚਯ

ਬੀ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਬੀ.1 ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

ਬੀ.2 ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021

ਸੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਡੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਡੀ.1 ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਅਧੀਨ ਦਾਇਤਵਾਂ

ਡੀ.2 ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ

ਡੀ.2.1 ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ

ਡੀ.2.2. ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਈ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ

ਐਫ ਨਿਸਕਰਸ਼

ਪਰਿਚਯ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਿਊਡੀਕੇਚਰ ਐਟ ਬੰਬਈ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਾਰੀਖ 29 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ _____ ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ 2(ਏ) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਥਾਈ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਆਰ) ਅਧੀਨ 'ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਢਿੱਲਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ "ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ" ਦਾ ਲਾਭ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(ਆਈ) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ 20184 ਨੂੰ "ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਯੋਗਤਾਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼" ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ - ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਅੰਡਰ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਲੀਜ਼ੀਬਿਲਿਟੀ ਕਮ ਐਂਟਰੈਂਸ ਟੈਸਟ5 ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਆਗ੍ਰਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਲੀਜ਼ੀਬਿਲਿਟੀ ਕਮ ਐਂਟਰੈਂਸ ਟੈਸਟ (ਯੂਜੀ)-20216 ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 5.3 ਅਤੇ 5.4 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਨ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਨੀਟ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ। ਉਸਦੀ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਧੂ ਇਕ ਘੰਟਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨੀਟ ਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਠਾਕੁਰ ਕਾਲਜ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਕਾਂਦੀਵਲੀ [ਪੂਰਬ], ਮੁੰਬਈ) ਨੂੰ ਆਵੰਟਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਬਾਰੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਰੰਤੂ, ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਲ, ਉਸਦੀ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰ ਨੂੰ "ਜਬਰਦਸਤੀ" ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਨਿਯਮਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਗਿਆ।

5. 23 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹੋਰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਾਹਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਂਜਸ ਕਰਦਿਆਂ।

6. 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

"1. ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਖਿਲਾਫ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਮੁੜ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਛੋਟ/ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ "ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ" ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 6ਵੀਂ ਜੂਨ 2021 ਨੂੰ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਥੈਰੇਪਿਊਟਿਕ ਰੈਮੀਡੀਅਲ ਉਪਾਯਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਣ ਅਪੰਗਤਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 15ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਕਾਲਜ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਕਤ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਅਪੰਗ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਸਮਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਅਧਿਕ ਘੰਟਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। 30ਵੀਂ ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਦ-ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ।

4. ਮਿਸਟਰ ਰੋਡਰਿਗਜ਼, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ-21) ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾਵਾਂ 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4, 5.3.5, 5.4(b) ਅਤੇ ਐਨੈਕਸ XIII-A ਅਤੇ ਐਨੈਕਸ-B 'ਤੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਐਨੈਕਸ XIII-A ਅਤੇ ਐਨੈਕਸ-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 5.4(b) ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅਧਿਕ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5.4 ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਯਾਚੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

5. ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਕਾਲਜ ਨੇ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਉਕਤ NEET ਟੈਸਟ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਯਾਚੀ ਨੇ ਸਾਯਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ। ਇਹ ਯਾਚੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਚੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾਤੀ ਸਮੇਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 5.4(b)। ਯਾਚੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

6. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਯਾਚੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਕਤ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵੱਲੋਂ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਯਾਚੀ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲਵੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ & ਹੋਰ, (2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਪੰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪੰਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅੜਚਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ। ਯਾਚੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਯਾਚੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ

ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

7. 28 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਓ ਅਕਤੂਬਰ, 2021. ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੀਆਂ ਆਰਡਰ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਂਹ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 12 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਮੁੰਬਈ (ਛੇਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ PwD ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਢਿੱਲ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਅਧੀਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

8. 26 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੇਵਲ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। 29 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ “ਗਲਤਫਹਿਮੀ” ਕਾਰਨ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

“7. ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਬੰਧ-VIII-B ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 11ਵੀਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਵੀ ਅਨੁਬੰਧ VIII-8 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

8. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਲੈਜ (ਅ) ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਛੁਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਰਿਲੈਕਸੇਸ਼ਨ/ਲਾਭ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਅਪੰਗਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਾਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ.....”

9. ਫਿਰ ਵੀ, ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 28 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ ਭੋਪਾਲੇ)। ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

10. ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਰੁਸ਼ਭ ਵਿਦਯਾਰਥੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਮਿਸਟਰ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਵੀਏਟ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਚੂੰਕਿ ਵਿਵਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

B ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

B.1 ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

11. 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ) ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1, ਧਾਰਾ II

“II. ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਖੇਤਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ-ਟੂ-ਕੇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲਚਕ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 1, ਧਾਰਾ III ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

(i) ਉਸ ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰਾਈਬ/ਰੀਡਰ/ਲੈਬ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਲਿਖਣ ਸਮੇਤ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਅਨੁਸਾਰ;

(ii) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਚੁਣਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬ੍ਰੇਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਿੰਟ; ਅਤੇ

(iii) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ।

12. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 1, ਧਾਰਾ XII ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਨਿਮਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ:

"ਸ਼ਬਦ “ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਮਾਂ” ਜੋ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ “ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ” ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਹਰ ਘੰਟੇ ਲਈ 20 ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ/ਪਾਠਕ/ਲੈਬ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ 3 ਘੰਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਅਵਧੀ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ 5 ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਹ 5 ਦੇ ਗੁਣਾਂਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ “ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ”। ਹਰ ਮੰਤਰਾਲਾ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ

ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਅਕਾਦਮਿਕ/ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

B.2 NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021

13. ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਅਧਿਆਇ V ਵਿੱਚ “MBBS ਅਤੇ BDS ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ” ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ 5.4 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ PwBD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5.4 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"5.4 ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ PwBD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ

ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਧੀਨ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ) ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ “ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ” ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਹੋਲਡਰ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ RPwBD ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ) ਅਤੇ ਜੋ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-A ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਧਾਰਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ:

a. ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਓ/ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ/ਮੈਡੀਕਲ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-C ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ COVID-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-D ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇਕ ਲੈਟਰ ਆਫ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

b. ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਾਲੀ ਪਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇਕ ਘੰਟਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ, ਚਾਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰੇ।

[.....]

ਨੋਟ:

1. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 4 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ [ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ)] ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼" ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਅਪੰਗਤਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ 40% (ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ) ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

3. ਐਨ.ਟੀ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਨੀਟ(ਯੂ.ਜੀ)-2021 ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਟੇਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਟੀ.ਏ. ਨੀਟ (ਯੂ.ਜੀ) ਸਕੋਰ 2021 ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

14. ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੀ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਫਾਰਮੈਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਫਾਰਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-A

ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

(ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਮ.ਸੀ.ਆਈ.-18(1)/2018-ਮੈਡ./187262 ਮਿਤੀ 5ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ 2019/13ਵੀਂ ਮਈ-2019 ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ)

[...]

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੰਬਰ _____ ਮਿਤੀ _____

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਨਾਮ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-B ਅਨੁਸਾਰ) _____

ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ./ਸ਼੍ਰੀ./ਸੁਸ਼੍ਰੀ.
_____

ਉਮਰ _____ ਸਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ/ਧੀ
_____

ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ
_____
_____

_____
_____

ਨੀਟ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ _____ ਨੀਟ ਰੋਲ ਨੰਬਰ _____

ਰੈਂਕ ਨੰਬਰ _____ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪਾਹਜਤਾ ਹੈ (ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਨਾਮ) _____

ਵਿੱਚ (ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ) _____ (ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ) _____ (ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ)

• ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪਾਹਜਤਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਓ

[ਮੂਲਾਂਕਣ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਐਸ.076(ਈ) ਮਿਤੀ 4ਥੀ ਜਨਵਰੀ 2018 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ), ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ]: ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ. ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪਾਹਜਤਾ

1. ਸਰੀਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਏ. ਲੋਕੋਮੋਟਰ ਅਪਾਹਜਤਾ [...]

ਬੀ. ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਪਾਹਜਤਾ ਸੀ. ਸੁਣਨ ਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਡੀ. ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਪਾਹਜਤਾ

2. ਬੌਦ੍ਧਿਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਅ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ (ਸੰਵੇਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ, ਡਿਸਲੇਕਸੀਆ,

ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ, ਡਿਸਕੈਲਕੂਲੀਆ, ਡਿਸਪ੍ਰੈਕਸੀਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਫੇਸ਼ੀਆ) ਬੀ. ਆਟਿਜ਼ਮ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਵਿਕਾਰ

[.....]"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਅਪਾਹਜਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਬੰਧ VIII-C ਇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਿਖਣ ਲਈ ਇਕ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਫਾਰਮੈਟ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"
ਅਨੁਬੰਧ-VIII-C

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਇਕ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ

ਇਹ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ/ਸੁਸ਼੍ਰੀ/ਸੁਸ਼੍ਰੀਮਾਨ _____ (ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ), ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ _____ (ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਦਾ/ਦੀ ਪੁੱਤਰ/ਧੀ _____ ਇੱਕ ਵਾਸੀ (ਪਿੰਡ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਰਾਜ) ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਸੀਮਾ ਹੈ।

[....]"

ਸੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼

16. ਮਿਸਟਰ ਰੁਸ਼ਭ ਵਿਦਯਾਰਥੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:

(i) 2017 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਿਦਾਨ ਲਈ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਲਟੀਐਮਜੀ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਾਲ ਨਿਰੋਧਾਤਮਕ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਨਿਦਾਨ "ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ" ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਲੇਖਕ ਦੀ ਐਂਠਣ" ਕੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ii) 6 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਲਟੀਐਮਜੀ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਾਲ ਨਿਰੋਧਾਤਮਕ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਲਾਸ 10 ਸੀਆਈਐਸਸੀਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਲਾਸ X ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 92.5 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ;

(iii) ਸਤੰਬਰ 2021 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ XII ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 87.4 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੋਰ ਦੇ ਨਾਲ 90.25 ਫੀਸਦੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ;

(iv) ਐਨਈਈਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ 2021 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੂਪਰ ਹਸਪਤਾਲ ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਲਟੀਐਮਜੀ ਸਾਇਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ 6 ਜੂਨ 2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਲਟੀਐਮਜੀ ਸਾਇਨ ਮੁੰਬਈ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 7 ਸਤੰਬਰ 2021 ਦੀ ਤਾਰੀਖ

ਵਾਲਾ ਅਪਾਹਜਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। 15 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 23 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਅੱਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ;

(v) ਐਨਈਈਟੀ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੇ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ;

(vi) 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘੰਟਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ "ਜਬਰਦਸਤੀ" ਉਸ ਦੀ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰ ਆਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ।

(vii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ 13 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਟੋ-ਜਨਰੇਟਡ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ।

17. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਰੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

(i) ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ 30 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਆਈ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ NEET ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ;

(ii) 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਤਬ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘੰਟਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਵੈਧ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ NEET ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ;

(iii) ਚੂੰਕਿ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। 25 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਦ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ;

(iv) 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ। ਇਹ ਫਾਰਮੈਟ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜੋ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਂਕ ਭਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬ ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੀਟ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਾਨਣਾ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੀਟ ਦੇ ਦਿਨ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ;

(v) ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਅਾਂ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇੱਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅੰਤਰਨਿਹਿਤ ਅੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿ RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(i) ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਇ ਅਧਿਆਇ III। ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਇ VI ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਤਾਰੀਖਿਤ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ, ਸਮੇਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

18. ਸ੍ਰੀ ਰੂਪੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ:

(i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ ਅਤੇ 180 ਵਿੱਚੋਂ 84 ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ 50 ਸਵਾਲ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ 34 ਗਲਤ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 720 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 166 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ;

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ PwD ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੈਂਕ 1721, ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੈਂਕ 206003 ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਰੈਂਕ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਲਈ 661699 ਹੈ;

(iii) ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਅੰਕ ਦੇਣਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਕੁੱਲ 15,44,275 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਰੈਂਕ ਸੂਚੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਯੂਆਰ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੈਂਕ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ;

(iv) ਰੈਂਕ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

(v) ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ (ਯੂ.ਜੀ) 2022 ਲਈ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਅਤੇ 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ' ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟਸ) ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ, ਆਵੇਦਨ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਅੱਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਦਾਖਲਾ ਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

19. ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

D ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਐਂਟਰੀ 2(a) ਵਿੱਚ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ RPwD ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਜੋ

ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾ

2. ਬੌਧਿਕ ਅਪੰਗਤਾ, ਇੱਕ ਹਾਲਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੌਧਿਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ (ਤਰਕ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲਨ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਹੁਨਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ—" [ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

(a) “ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਣ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਵਿਧ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਜਿਥੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਸਮਝਣ, ਬੋਲਣ, ਪੜ੍ਹਣ, ਲਿਖਣ, ਸਪੈਲਿੰਗ, ਜਾਂ ਗਣਿਤੀ ਗਣਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵੇਦੀ ਅਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਡਿਸਲੈਕਸੀਆ, ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ, ਡਿਸਕੈਲਕੂਲੀਆ, ਡਿਸਪ੍ਰੈਕਸੀਆ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਅਫੇਸੀਆ;

(b) “ਆਟਿਜ਼ਮ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਵਿਕਾਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿਊਰੋ-ਵਿਕਾਸ਼ੀਲ ਹਾਲਤ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਅਸਾਮਾਨਿਆ ਜਾਂ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਰਿਚੁਅਲਜ਼ ਜਾਂ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਖਰਾਬ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹੱਥ ਲਿਖਤ, ਖਰਾਬ ਸਪੈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸਪੇਸਿੰਗ, ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 6 ਜੂਨ 2017 ਅਤੇ 23 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(r) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਵਾਲੀ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਹੈ।

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸਥਿਤੀ ਅਧੀਨ ਐਨਈਈਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਅਤੇ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾਤੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

D.1 ਐਨਈਈਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਅਧੀਨ ਫਰਜ਼

22. ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਐਨਈਈਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨਈਈਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੀ ਪੈਰਾ 2.3 ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

“2.3.1. ਐਨਟੀਏ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ, ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ, ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੈਂਕ (ਏਆਈਆਰ) ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

2.3.2. ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੈਟਰਨ, ਸਿਲੇਬਸ, ਐਨਈਈਟੀ (ਯੂਜੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ, ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਕੋਟਾ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ, ਦਾਖਲਾ ਨਿਯਮ/ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਬਾਡੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ

ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

2.3.3 ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ (ਯੂ.ਜੀ.) ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੈਂਕ ਐਨ.ਟੀ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਐਨ.ਐਮ.ਸੀ / ਡੀ.ਜੀ.ਐਚ.ਐਸ. (ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ./ਬੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਲਈ) ਅਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਆਈ.ਐਮ. (ਬੀ.ਏ.ਐਮ.ਐਸ./ਬੀ.ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ./ਬੀ.ਯੂ.ਐਮ.ਐਸ. ਲਈ) ਅਤੇ ਸੀ.ਸੀ.ਐਚ. (ਬੀ.ਐਚ.ਐਮ.ਐਸ. ਲਈ) ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ/ਮਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ/ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

2.3.4 ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ/ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ; ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਾਮਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਪੇਕਸ਼ਿਤ ਨਿਯਮਾਂ/ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਅਨਸ਼ਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਆਨਲਾਈਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ, ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਣਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੈਂਕ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਹੈ8$_{SUPERSCRIPT}$। ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਢੰਗ, ਸਿਲੇਬਸ, ਯੋਗਤਾ, ਆਰਕਸ਼ਣ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਕੋਟੇ, ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ, ਦਾਖਲਾ ਨਿਯਮ/ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਾਮਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਮਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਾਮਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ/ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

23. ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3 ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"5.3 ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼

5.3.1. ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ 5% ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (1997) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਕਿ 13.05.2019 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਗਏ ਹਨ (ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-A ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-B ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਵੇਗਾ

5.3.2. ਏਮਸ ਲਈ: ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਆਰਕਸ਼ਣ ਹੋਰੀਜ਼ੋਂਟਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਅਧੀਨ।

5.3.3 ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ/ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ/ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, 2017 ਦੇ ਅਧਿਆਇ VII ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਐਕਟ, 2016 ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ [ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ)] ਦੁਆਰਾ 4 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਕੋਟਾ ਅਧੀਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉੱਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਕੋਟਾ ਅਧੀਨ ਐਨਈਈਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਐਨਈਈਟੀ (ਯੂਜੀ) - 2021 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

5.3.4. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, 1997 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 14.05.2019 ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਮੁਲਿਆਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਮ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਭਾਗ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਮੁਲਿਆਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, 1997 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਯੋਗ ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 14.05.2019 ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਭਾਗ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਅਸਥਾਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਸਮੇਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਸਮੇਤ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਕਲਾਂਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸਿਰਫ ਭੌਤਿਕ ਜਾਂਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

5.3.5. ਇਹ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-B) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ/ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

5.3.6. ਅਪਾਹਜਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-A ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ (ਵਾਈਡ ਡੀ.ਜੀ.ਐਚ.ਐਸ. ਨੋਟਿਸ ਰੈਫ. ਨੰ. ਯੂ-11011/04/2020/05-ਐਮ.ਈ.ਸੀ ਮਿਤੀ 26.10.2020) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ-VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (1997) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 14.05.2019 ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਐਮ.ਸੀ.ਸੀ / ਡੀ.ਜੀ.ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੋਟਾ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

5.3.7. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ/ ਯੂ.ਟੀ. ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (1997) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ/ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੈਬਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੇ।

5.3.8. ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਵੇਖਣ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

24. ਪੈਰਾ 5.3.1 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਨੂੰ 13 ਮਈ 2019 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਗਏ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ 1997 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਡੀ. ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

25. ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ (ਸੋਧ) 2019 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੋਧ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਕਿ 'ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਆਨ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ 1997' ਦੀ ਐਪੈਂਡਿਕਸ ਐਚ, ਜੋ ਕਿ RPwD ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ" ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਨੂੰ "ਐਪੈਂਡਿਕਸ ਐਚ-1" ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਪੈਂਡਿਕਸ ਐਚ-1 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੋਟਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਐਪੈਂਡਿਕਸ “ਐਚ-1”

ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਸਬੰਧੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ “ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ” ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਸਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼।

ਨੋਟ: 1. “ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ” ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ [ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ)] ਦੁਆਰਾ 15 ਜੂਨ 2017 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ, 2017 ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

2. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ “ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾ” ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਤਰਾਲਾ [ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ (ਦਿਵਿਆਂਗਜਨ)] ਦੁਆਰਾ 4 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ “ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼” ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3. ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਡਿਗਰੀ 40% (ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ) ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

[.....]”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

26. ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾ ਫਾਰਮੈਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ NEET ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ NEET ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ 5 ਫਰਵਰੀ 2019 / 13 ਮਈ 2019 ਦੀ ਗਜ਼ਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3.3 ਅਨੁਸਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ) ਲਈ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ/ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ/ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਨਿਯਮਾਂ 2017 ਦੇ ਅਧਿਆਇ VII ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਤੇ 4 ਜਨਵਰੀ 2018 ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 5.3.3 ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

28. ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਚੋਣ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 5.3.4 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੰਗਤਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਬੋਰਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ 1997 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 14 ਮਈ 2019 ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀਡਬਲਿਊਬੀਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਆਮ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪੰਗਤਾ ਮੂਲਾਂਕਣ ਬੋਰਡ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

29. ਪੈਰਾ 5.3.5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਡੀ.ਜੀ.ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B) ਨੂੰ ਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਰਾ 5.3.6 ਵੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੋ ਕਿ ਐਪੈਂਡਿਕਸ VIII-B ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

30. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨਾਲ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਨੇ 2021 ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ।

31. ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਇੱਕ ਪਰੀਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ, 29 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਲਿਖਤੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧਬੱਧ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਯਾਸ ਲਈ ਕੰਪੈਨਸੇਟਰੀ ਵਾਧੂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ) ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਪਰਿਆਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ" ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵ

32. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਵਾਪਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਵਿੱਚ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

33. ਇਹ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 11 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੀ ਪੈਰਾ 5.4(b) (ਉੱਪਰ ਲਿਖਤ ਅਨੁਸਾਰ) ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸਕ੍ਰਾਈਬ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਪੈਰਾ 5.3 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੈਰਾ 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4 ਅਤੇ 5.3.5 ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3.1, 5.3.3 ਅਤੇ 5.4(b) ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ VIII-B ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਬੰਧ VIII-A ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਾਧੂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਭ੍ਰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਵਾਜ਼ਿਬ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ।

D.2 ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ

D.2.1 PwD ਅਤੇ PwBD ਵਿੱਚ ਫਰਕ

34. ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ9$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਛੱਤਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ:

(i) ਧਾਰਾ 31- ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ;$_{NONE\ NONE}$

(ii) ਧਾਰਾ 32- ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ;$_{NONE\ NONE}$

(iii) ਧਾਰਾ 33- ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ;$_{NONE\ NONE}$

(iv) ਧਾਰਾ 34- ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ;$_{NONE\ NONE}$

(v) ਧਾਰਾ 35- ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ;$_{NONE\ NONE}$

(vi) ਧਾਰਾ 36- ਖਾਸ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ; ਅਤੇ$_{NONE\ NONE}$

(vii) $_{NONE}$ਧਾਰਾ 37- ਖਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ।$_{NONE\ NONE}$

35. 'ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(r) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਧਾਰਾ 2 (r) “ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੰਗਤਾ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਪਣਯੋਗ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਮਾਪਣਯੋਗ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ;”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਛੱਤਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, 'ਅਪੰਗਤਾਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(s) ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“(s) “ਅਪੰਗਤਾਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਦੀਰਘਕਾਲੀਨ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਬੌਧਿਕ ਜਾਂ ਸੰਵੇਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ ਜੋ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਅਸਰਦਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ;”

9 (2021) 5 ਐਸਸੀਸੀ 370 ["ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ"] 36. ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ, ਆਦਰ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਣ ਦੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"3. ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨਾ ਕਰਨਾ।—(1) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ, ਆਦਰ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਣ।

(2) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ। (3) ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਛੱਡਤਾ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਸਾਧਨ ਹੈ। (4) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। 8 (5) ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗੀ।"

ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਧਾਰਾ 4 ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਾਯ ਕਰਨ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਣਣ।

37. ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(r) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਧਿਆਇ VI ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ 5 ਫੀਸਦੀ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32(1)10$_{SUPERSCRIPT}$ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੇ ਕੈਨਵਾਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਰੱਦ ਜਾਂ ਪਤਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"37. ਪਾਠਯ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2(ਐਸ) 'ਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2(ਆਰ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਪਣਯੋਗ ਕੁਆਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

….

39. 2016 ਦੇ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਇ VI ਅਤੇ ਅਧਿਆਇ VII ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ VI 'ਚ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ 'ਚ ਧਾਰਾ 31 (ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ), ਧਾਰਾ 32 (ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ), ਧਾਰਾ 33 (ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ), ਧਾਰਾ 34 (ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ), ਧਾਰਾ 36 (ਖਾਸ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਐਕਸਚੇਂਜ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 37 (ਖਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ VII 'ਚ ਉੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

40. ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਵਧਾਰਣਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣਾ 2016 ਦੇ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਬੁਰਾ, ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 2016 ਦੇ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਚ, ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼ 2018 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ

ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਯੂਪੀਐਸਸੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸਕ੍ਰਾਈਬ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਚਿਤ ਸਮਾਂ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਫਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨਟੀਏ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਪੀਡਬਲਯੂਬੀਡੀ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਸੋਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ।

ਡੀ.2.2. ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

38. ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ। ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵਪੂਰਨ ਪਹੁੰਚ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਧੀ ਮਾਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਾਕਾਰਤਾ ਲਈ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 2(ਐਮ) ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ:

"(ਐਮ) “ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕੱਠੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;"

39. ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ। ਅਧਿਆਇ III ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਧਾਰਾ 17, ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੇ ਖਾਸ ਉਪਾਅ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਉਪਾਅਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਹੈ ਜੋ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਰਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਿਖਾਈ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨਤਾ ਸਿਰਫ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 18 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਬਢਾਉਣ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ VI ਵਿੱਚ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

40. ਅਧਿਆਇ VI ਵਿੱਚ ਬੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਧਿਆਇ III ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਇੱਕ ਉਪ-ਸੈੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਭਾਜਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਧੀਨ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਢਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰਿਤ ਹੈ।

41. ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। "ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਵਾਈ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“2(ਵਾਈ) ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਪਯੁਕਤ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸਮਾਯੋਜਨ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਅਨੁਪਾਤਹੀਣ ਜਾਂ ਬੇਜਾ ਬੋਝ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਨੰਦ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ;"

ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਆਰਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਹੈ। ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣਾ ਰਾਜ ਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਇਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ:

"44. ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦਾਇਤਵ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਰ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਅਵਧਾਰਨਾ ਹੇਠਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨ (ਐਚ) ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ, ਵਿਕਲਾਂਗ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ ਤੇ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ, ਛੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਨੁਚਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਖੋਖਲਾ ਲੱਗੇਗਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਧੂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਸਲੀ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ—ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਦਾਇਤਵ—ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਕਲਾਂਗ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ…"

42. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ [ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.]

ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਦਫਤਰੀ ਯਾਦਾਸਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਵਿਧੀ ਹਿੰਮਤ ਕਟਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ11$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਪੈਂਡਿਕਸ VIII-A ਅਧੀਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੌਰ ਕੀਤਾ:

"ਜਦੋਂ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਿਲਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੌਲਿਕ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਮਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ—"ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ", ਜੋ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 5.6.2018 ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਚਿਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਮਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਡੈਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਲਈ ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਡੈਮਿਕ ਸਾਲ 2018-19 ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ, ਇਹ ਡਰਾਫਟ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1997 ਨੂੰ ਐਮਸੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਣਸੋਧੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1997 ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਡੈਮਿਕ ਸਾਲ 2019-20 ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 04.02.2019 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 1997 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ 'ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਐਪੈਂਡਿਕਸ 'ਐਚ' ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਲਿਕ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ – ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ

ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਕੋਟੇ ਅਧੀਨ ਐਮਬੀਬੀਐਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, 4.2.2019 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ 04.02.2019 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣਗੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

43. ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ (ਧਾਰਾ 7(i) ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਆਇ III ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ) ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ (ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਆਇ VI ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ) ਆਰਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਭਾਜਨ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਪੈਂਡਿਕਸ III-A ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੋਈ। ਇਹ ਵੀ ਉਲਝਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੁਲੇਟਿਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨੀਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰਯਾਪਤ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਣ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਘੰਟੇ ਦਾ ਲਾਭ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ।

44. ਇਹ ਅਨਿਆਇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਗਈ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.4(b) ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਹੋਲਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੀਟ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦਾ ਪੈਰਾ 5.4(b) ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਤਮਕ ਗਲਤੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ

45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਦੇ ਪੈਰਾ 5.3 ਅਤੇ 5.4 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹੋਰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ (i) ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ; (ii) ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ; (iii) ਕੇਂਦਰ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ; (iv) ਨਿਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ; ਅਤੇ (v) ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰਾਂ ਨੂੰ। ਪਰੰਤੂ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੁੱਖ, ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਂਦਰ (ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਪਰਿਆਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, NEET ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਵਿੱਚ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਸੀ।

46. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ NEET ਵਰਗੀ ਮੁਕਾਬਲਾਤਮਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਗਲਤ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਾਗ੍ਰਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ NEET ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਘਾਟਾਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਨਿਆਇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਆਇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਥੋੜੇ ਹੋਰ ਹੋ

ਸਕਦੇ ਹਨ (ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਕੜਾਕੀ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਉਠਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਕਰੀਅਰ ਦਾ ਕੋਰਸ NEET ਦੇ ਸਹੀ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੱਧ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਤਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿਹਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਆਸਾਵਾਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

47. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ... RPwD ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲ ਕਰਨਾ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਉੱਦੇਸ਼ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਯਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ ਦ

48. ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮੰਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਸਟਿੰਗ ਏਜੰਸੀ ਬਨਾਮ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੇ ਭੋਪਾਲੇ12. ਨੂੰ 12 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, 2021-2022 ਲਈ ਅੰਡਰ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਨੀਟ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕੋ ਜਾਂਚ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਪੁਸਤਿਕਾ ਦੇ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਗੜਬੜੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਪੁਸਤਿਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟਾਂ ਜੋ ਕੋਡ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਪੁਸਤਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੜਬੜੀ ਬਾਰੇ ਨਿਗਰਾਨੀਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਨਿਗਰਾਨੀਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਥੋੜਾ ਸਮਾਂ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕੇ ਉਤਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 7 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬ ਕੁੰਜੀ ਨੂੰ 6 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਕੋਰਿੰਗ/ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਪੁਸਤਿਕਾ ਕੋਡ ਅਤੇ ਓਐਮਆਰ ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੇ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟੈਸਟ ਪੁਸਤਿਕਾ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ। ਪਰੰਤੂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਐਨਟੀਏ ਨੂੰ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 28 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਸਾਲਿਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਰਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਨਿਗਰਾਨੀਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, 12 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ, ਸਾਲਿਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੀਟ (ਯੂਜੀ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਵਾਬ ਸ਼ੀਟਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਨਟੀਏ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਆਇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 12 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ:

“ਲੜ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੇਟ ਕੋਡ ਅਤੇ ਓ.ਐਮ.ਆਰ. ਸ਼ੀਟਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਜਸਟਿਸ ਐਲ ਨਾਗੇਸਵਰਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਬੀ ਆਰ ਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ:

“ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਬੁੱਕਲੇਟ ਦੇ ਵੰਡਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੜਬੜੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਥੇ ਕੋਡ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਗਲਤ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅੰਕ ਮਿਲਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸਮਝਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕੋਡ ਵਾਲਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਲੜ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 28.10.2021 ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਮਿਸਟਰ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਲਝਣ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਕੇਲੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।”

49. ਉਪਰੋਕਤ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਲਤੀ ਨਿਗਰਾਨੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

50. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਬੁਲੇਟਿਨ 2021 ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਨਾ ਤੋ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੈਡੀਕਲ ਦਾਖਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਅਫਰਾ-ਤਫਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਕਿ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਏਜੰਸੀ ਵਜੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

51. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਰਸਤਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਵਿਵੇਕਤਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨਾਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੈਸ਼ਨਵੀ ਵਿਜੈ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਦਮਾਂ ਵਾਂਗ, ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਕੋਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਅੰਕ ਨਹੀਂ' ਯੋਜਨਾ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨਾਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਜੋ ਨਾਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰ.ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ ਐਕਟ 2016 ਅਧੀਨ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ।

52. ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੋਲ੍ਹ ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ "ਇੱਕੋ-ਇੱਕ" ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨਾਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“3. ਮੁੜ (ਕ):

ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਜਨਰਲ (ਯੂ.ਆਰ.)-ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ 12.09.2021 ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ.) 2021 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 180 ਵਿੱਚੋਂ 84 ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ 50 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ 34 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ 01.11.2021 ਨੂੰ ਐਲਾਨੇ ਨਤੀਜੇ ਦੌਰਾਨ 720 ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 166 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੇ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ.) 2021 ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ./ਬੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਲਈ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੈਂਕ- $661699_{\text{NONE NONE}}$

ਜਨਰਲ (ਯੂ.ਆਰ.)- $206003_{\text{NONE NONE}}$

ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ.- $1721_{\text{NONE NONE}}$

ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ.) 2021 ਦੇ ਹੋਰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

*ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 2684 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰੈਂਕ 1721 ਹੈ

@ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 390 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਰੈਂਕ 249 ਹੈ

*ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੈਂਕ- 661699

ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹੱਲ ਸਮੇਤ ਵਾਧੂ ਅਨੁਪਾਤਿਕ ਅੰਕ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰੰਤੂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ 15,44,275 ਉਮੀਦਵਾਰ (ਕੁੱਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 16,14,777 ਵਿੱਚੋਂ) ਨੇ 12.09.2021 ਨੂੰ ਐਨ.ਈ.ਈ.ਟੀ. (ਯੂ.ਜੀ.) 2021 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 01.11.2021 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐ. ਇੰਡੀਆ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 09.11.2021 ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਲਯ ਯੂ.ਆਰ. ਨੂੰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ./ਬੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਰ੍ਹੇ 2021-21 ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੈਂਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ, ਉਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਪੈਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖਲਲ ਪੈਣਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਉਲਝਣਾਂ/ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੌਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।”

53. ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 2684 ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 1721 ਦਾ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ 390 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 249 ਦਾ ਰੈਂਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ 15.4 ਲੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਐਨਈਈਟੀ (ਯੂਜੀ) 2021 ਵਿੱਚ 12 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 1 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਰੈਂਕ 9 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਲਿਆਣ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਾਊ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੈਂਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

54. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ 16 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 15 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਨਾਇੰਸਾਫੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਾਰੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। '15 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ' ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅੰਕੜੇ ਪਿੱਛੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀਆਂ ਅਣਗੌਲੀਆਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਦਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

55. ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ, 29 ਅਗਸਤ 2018 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢਿੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਢਿੱਲਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਨਾਇੰਸਾਫੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਪਾਅ ਨਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਨਾਮੁਰਾਦ ਨਾਇੰਸਾਫੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਰਡਬਲਿਊਪੀਡੀ ਐਕਟ 2016 ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

56. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਲ ਅਨਿਆਇ ਹੋਈ ਹੈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਪੰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨਿਆਇਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪਰੀਖਿਆ ਦਾ ਜਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਹਨ।

ਐਫ ਨਿਸਚਾ

57. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਸਚਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:

(i) ਮੁੜ-ਹਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ NEET (UG) ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਿਨਾਂ NEET ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ PwD ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਅਤੇ ਇੱਕ PwBD। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ. ਅੱਗੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ DGHS ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਪਾਅ;

(iii) ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ NEET

ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ RPwD ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੱਕ ਹਨ NEET ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ;

(iv) ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ RPwD ਐਕਟ 2016, ਸਹੂਲਤਾਂ ਜੋ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ PwBD ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ;

(v) ਭਰਪੂਰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ RPwD ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਐਕਟ 2016 ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ

(vi) ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭ੍ਰਮ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਰਗੇ ਪਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਿਕਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਉਚਿਤ ਸੰਭਾਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਣ।

58. ਪੈਰਾ 57 ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ (ii) ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

59. ਅਪੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

60. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate